

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
PADARYTI PAKEITIMUS IR PAPILDYMUS LIETUVOS RESPUBLIKOS DARBO
ĮSTATYMŲ KODEKSE
Į S T A T Y M A S**

1990 m. gruodžio 4 d. Nr. I-831
Vilnius

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba n u t a r i a:

I. Padaryti Lietuvos Respublikos 1972 m. birželio 1 d. įstatymu patvirtintame Lietuvos Respublikos darbo įstatymų kodekse (Žin., 1972, Nr. 18-137; 1988, Nr. 4-30; 1989, Nr. 19-213, Nr. 30-31-398; 1990, Nr. 15-426) šiuos pakeitimus ir papildymus:

1. 39 straipsnio pirmosios dalies trečiąjį punktą išdėstyti taip:

„3) darbuotojo pašaukimas ar stojimas į karinę arba alternatyvią (darbo) tarnybą;“.

2. 53 straipsnio pirmosios dalies pirmąjį punktą išdėstyti taip:

„1) darbininkams ir tarnautojams nuo 16 ir 18 metų amžiaus – 36 valandos per savaitę, o asmenims nuo 15 iki 16 metų ir moksleiviams nuo 14 iki 15 metų, dirbantiems atostogų metu (205 straipsnis) – 24 valandos per savaitę.

Moksleivių, dirbančių mokslo metais laisvu nuo mokymosi metu, darbo laiko trukmė negali viršyti pusės maksimalios darbo laiko trukmės, nustatytos šio punkto pirmojoje pastraipoje atitinkamo amžiaus asmenims;“.

3. 59 straipsnio pirmojoje dalyje žodžius „moters, turinčios iki aštuonerių metų amžiaus vaiką“ pakeisti žodžiais „moters, turinčios iki keturiolikos metų vaiką (įskaitant esantį jos rūpyboje)“.

4. 193 straipsnyje žodžius „aštuonerių metų amžiaus vaikų“ pakeisti žodžiais „keturiolikos metų vaikų“.

5. 194 straipsnio pavadinime ir tekste žodžius „iki dvejų metų amžiaus vaikų“ pakeisti žodžiais „iki trejų metų vaikų“.

6. 195 straipsnio pavadinime ir tekste žodžius „nuo dvejų iki aštuonerių metų amžiaus vaikų“ pakeisti žodžiais „nuo trejų iki keturiolikos metų vaikų (vaikų invalidų – iki šešiolikos metų)“.

7. 196 straipsnį po pirmosios dalies papildyti tokia nauja dalimi:

„Kol sprendžiamas klausimas dėl nėščios moters, vadovaujantis medicinine išvada, perkėlimo į lengvesnį darbą arba darbą, kuriame neveiktų nepalankūs gamybiniai faktoriai, ji turi būti atlaisvinama nuo darbo, paliekant už visą nedirbtą darbo laiką vidutinį pirmesnio darbo uždarbį“.

Straipsnio antrąją dalį laikyti trečiąja dalimi.

8. 197 straipsnį išdėstyti taip:

„197 straipsnis. Nėštumo, gimdymo ir iš dalies apmokomos atostogos vaikui prižiūrėti iki jam sueis pusantrų metų

Moterims duodamos nėštumo ir gimdymo atostogos – septyniasdešimt kalendorinių dienų iki gimdymo ir penkiasdešimt šešios po gimdymo (komplikuoto gimdymo atveju arba gimus dviems ir daugiau vaikų – septyniasdešimt kalendorinių dienų). Šios atostogos apskaičiuojamos bendrai ir suteikiamos moteriai visos nepriklausomai nuo faktiškai iki gimdymo išnaudotų dienų skaičiaus.

Moterų pageidavimu suteikiamos iš dalies apmokomos atostogos vaikui prižiūrėti iki jam sueis pusantrų metų, mokant per tą laikotarpį pašalpas įstatymo nustatyta tvarka. Šias atostogas galima imti visas iš karto arba dalimis bet kuriuo laiku iki vaikui sueis pusantrų metų. Jos įskaitomos į bendrąjį ir nepertrauktąjį darbo stažą, taip pat į darbo stažą pagal specialybę.

Iš dalies apmokomos atostogos vaikui prižiūrėti iki jam sueis pusantų metų šeimos pasirinkimu gali būti suteikiamos vaiko tėvui, senelei, seneliui arba kitiems giminaičiams, faktiškai auginantiems vaiką.

Moteris ir asmenys, išvardyto šio straipsnio trečiojoje dalyje, jeigu pageidauja, atostogų vaikui prižiūrėti metu gali dirbti nepilno darbo laiko sąlygomis arba namie. Šiuo atveju jiems paliekama teisė gauti pašalpas, nurodytas šio straipsnio antrojoje dalyje“.

9. 198 straipsnį papildyti tokia antrąja dalimi:

„Dirbantiems vyrams, kurių žmonoms suteiktos nėštumo ir gimdymo atostogos, jų pageidavimu kasmetinės atostogos suteikiamos žmonos atostogų metu“.

10. 199 straipsnį po pirmosios dalies papildyti tokia nauja dalimi:

„Šios atostogos gali būti suteikiamos asmenims, išvardytiems 197 straipsnio trečiojoje dalyje“.

Straipsnio antrąją, trečiąją, ketvirtąją ir penktąją dalis laikyti atitinkamai trečiąją, ketvirtąją, penktąją ir šeštąją dalimis.

Šeštąją dalį išdėstyti taip:

„Moteris ir asmenys, nurodyti šio straipsnio antrojoje dalyje, jeigu pageidaujama, papildomųjų atostogų vaikui prižiūrėti metu gali dirbti nepilno darbo laiko sąlygomis arba namie“.

11. 200 straipsnio antrojoje dalyje išbraukti žodžius „jai turint ne mažesnę kaip vienerių metų bendrąjį darbo stažą“.

12. Papildyti kodeksą tokiu 202³ straipsniu:

„202³ straipsnis. Lengvatos ir garantijos tėvams, auginantiems vaikus be motinos, taip pat nepilnamečių globėjams (rūpintojams)

Tėvai, auginantys vaikus be motinos (jai mirus, atėmus iš jos motinystės teises, jai ilgą laiką gydantis gydymosi įstaigose ar kitais atvejais, kai motina negali rūpintis vaiku), taip pat nepilnamečių globėjai (rūpintojai) turi teisę naudotis įstatymų nustatytais lengvatomis ir garantijomis, kurios taikomos motinoms ryšium su motinyste.“

13. 203 straipsnio pavadinime žodžius „moteris, turinčias iki trejų metų amžiaus vaikų“ pakeisti žodžiais „moteris, turinčias nepilnamečių vaikų“.

Pirmojoje dalyje žodžius „arba kūdikio maitinimu“ pakeisti žodžiais „arba nepilnamečių vaikų auginimu“.

Antrąją dalį išdėstyti taip:

„Neleidžiama administracijos iniciatyva atleisti iš darbo nėščių moterų ir moterų, turinčių iki trejų metų vaikų (vienių motinų, turinčių iki keturiolikos metų vaikų arba vaikų invalidų iki 16 metų), išskyrus atvejus, kai įmonė, įstaiga, organizacija visiškai likviduojama. Šiais atvejais leidžiama jas atleisti būtinai įdarbinant. Nurodytas moteris administracija privalo įdarbinti taip pat tais atvejais, kai jos atleidžiamos pasibaigus terminuotai darbo sutarčiai. Įdarbinimo laikotarpiu joms paliekamas vidutinis darbo užmokestis, bet ne daugiau kaip tris mėnesius nuo terminuotos darbo sutarties pasibaigimo dienos.“

Trečiojoje dalyje žodžius „nėščias moteris ir moteris, turinčias iki trejų metų amžiaus vaikų“ pakeisti žodžiais „šio straipsnio antrojoje dalyje nurodytas moteris“.

14. 205 straipsnį papildyti tokia trečiąja dalimi:

„Bendrojo lavinimo, profesinių technikos ir specialiųjų vidurinių mokyklų moksleiviai nuo 14 iki 15 metų gali būti priimti į lengvus, jų sveikatai nekenksmingus darbus laisvu nuo mokymosi laiku, sutikus vienam iš tėvų arba juos atstojančiam asmeniui.“

15. 211 straipsnį papildyti tokia trečiąja dalimi:

„Moksleivių, dirbančių laisvu nuo mokslo metu (205 straipsnio trečioji dalis), darbas apmokamas proporcingai dirbtam laikui arba pagal išdirbį. Įmonės, organizacijos gali nustatyti priemokas prie moksleivių darbo užmokesčio“.

16. 242 straipsnio penktąją dalį išbraukti.

17. 264 straipsnį išdėstyti taip:

„264 straipsnis. Profsąjungų organų teisė gauti iš įmonių ir organizacijų lėšų kultūriniam masiniam ir fizkultūriniam darbui

Įmonės ir organizacijos gali skirti profsąjungų organams lėšų kultūriniam masiniam ir fizkultūriniam darbui.“

II. Ryšium su Lietuvos Respublikos įmonių įstatymo ir juo pagrįstu kitų įmonių įstatymų priėmimu, sustabdyti darbo kolektyvo visuotinio susirinkimo (konferencijos) ir darbo kolektyvo tarybos įgaliojimus, nustatytus Lietuvos Respublikos darbo įstatymų kodekse, įmonių, susivienijimų, struktūrinių vienetų, padalinių vadovų rinkimo, perkėlimo į kitą darbą, atleidimo iš pareigų ir drausminės atsakomybės srityje.

III. Pavesti Lietuvos Respublikos Vyriausybei iki 1991 m. sausio 1 dienos pateikti Aukščiausiąjai Tarybai pasiūlymus dėl Lietuvos Respublikos darbo įstatymų kodekso suderinimo su Lietuvos Respublikos įmonių įstatymu bei paskirų įmonių rūšių įstatymais.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PIRMININKAS

V. LANDSBERGIS
